

Vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet lasten mielenterveyshoitotyössä

Tiia Honkamäki

Roosa Rantaniitty

OPINNÄYTETYÖ

Maaliskuu 2023

Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu

HONKAMÄKI, TIIA & RANTANIITTY, ROOSA:

Vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet lasten mielenterveyshoitotyössä

Opinnäytetyö 47 sivua, joista liitteitä 22 sivua

Maaliskuu 2023

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet lasten mielenterveyshoitotyössä. Tavoitteena tällä opinnäytetyöllä oli selvittää lastenhoitotyöhön liittyvät osaamisvaatimukset ja vastavalmistuneiden pätevyys mielenterveyshoitotyöhön.

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Aineistoa haettiin Cinahl-, Andor-, Finna- ja Medic-tietokannoista. Aineiston valinnassa käytettiin sisäänotto- ja poissulkukriteereitä. Näiden perusteella opinnäytetyöhön valittiin 10 tutkimusartikkelia. Tutkimusaineiston analysoinnissa käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Tulokset osoittivat, että lasten hoitotyö vaatii sairaanhoitajilta monenlaista osaamista, tärkeimpänä yleinen kiinnostuneisuus lapsia ja perheitä kohtaan. Lasten hoitotyössä korostuu erityisesti perhehoitotyö ja vanhempien huomioiminen. Lasten kanssa kommunikointi tuli olla ikätasoihin kohdistettua ja täten vaatii erityisosaamista. Tuloksista käy myös ilmi, että mielenterveyshoitotyön opintojaksolla oli suuri merkitys mielenterveyshoitotyöhön valmistuville sairaanhoitajille. Opintojakso muutti opiskelijoiden asenteita ja ennakkoluuloja myönteisemmiksi sekä valmisti opiskelijat työhön. Myös aikaisemmalla työkokemuksella mielenterveyshoitotyöstä nähtiin olevan positiivisia vaikutuksia valmistuville opiskelijoille. Viimeisellä harjoittelujaksolla oli merkittäviä vaikutuksia työhön siirtymiseen.

Vastavalmistuneiden osaaminen ja valmiudet toimia mielenterveyshoitotyössä ovat tärkeitä aiheita tutkia lisää, joten näistä olisi hyvä tehdä lisää tutkimuksia, esimerkiksi vastavalmistuneiden osaamistaustan selvittäminen lastenpsykiatrisella osastolla.

Asiasanat: valmistuva sairaanhoitajaopiskelija, mielenterveyshoitotyön valmiudet, lastenhoitotyön osaaminen

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care

HONKAMÄKI, TIIA & RANTANIITTY, ROOSA:
Competencies of Newly Graduated Nurse in Mental Health Care For Children

Bachelor's thesis 47 pages, appendices 22 pages
March 2023

The purpose of this study was to examine capabilities of newly graduated nurses in psychiatric nursing, as well as nurse's competence requirements in paediatric nursing. The aim was to explore the competences required of paediatric nurses, and also examine newly graduated nurses' qualifications for psychiatric nursing.

The study was conducted as a descriptive literature review. As a data collection method, suitable search sentences were used for every database that was chosen to be used. These databases were Cinahl, Andor, Finna and Medic. The collected data were analysed by means of inductive content analysis.

The most significant results of the study were that paediatric nursing requires a wide range of skills, but the most important thing is the interest in children and families. The results also show that the psychiatric nursing course changed the students' attitudes to more positive and open-minded one. The psychiatric nursing course prepared the students for working life. According to the results, previous work experience in psychiatric nursing had positive effects. Also, the last internship period had significant effects on the transition to working life.

The competence and preparedness of newly graduated nurses to work in psychiatric nursing are important topics for potential further study.

Key words: graduating nursing student, mental health nursing skills, children's nursing skills

1	JOHDANTO	5
2	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	6
	2.1 Sairaanhoidajan koulutusta määrittelevät lait ja asetukset	6
	2.2 Mielenterveyshoitotyö.....	7
	2.3 Sairaanhoidajan osaaminen lasten hoitotyössä	7
	2.3.1 Lasten mielenterveyshoitotyö.....	8
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE	9
4	MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT	10
	4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus.....	10
	4.2 Kirjallisuushaku	10
	4.3 Aineiston laadunarviointi	12
	4.4 Aineiston analyysi.....	13
5	TULOKSET	14
	5.1 Lasten hoitotyön osaaminen	14
	5.2 Mielenterveyshoitotyön opintojakson merkitys vastavalmistuvalla	15
	5.3 Aikaisemman työkokemuksen yhteys valmiuksiin	16
	5.4 Valmistuva opiskelija	17
6	POHDINTA	18
	6.1 Tulosten tarkastelu	18
	6.2 Jatkotutkimusehdotukset ja kehittäminen	20
	6.3 Eettisyys ja luotettavuus.....	20
	LÄHTEET	22
	LIITTEET	26
	Liite 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit	26
	Liite 2. Tiedonhaun hakusanat ja valitut aineistot.....	26
	Liite 3. Aineistojen laadunarviointi.....	28
	Liite 4. Sisällönanalyysi	32

1 JOHDANTO

Sairaanhoitajaopintojen päätyttyä vastavalmistuneella sairaanhoitajalla on laaja-alaiset ja näyttöön perustuvat tiedot. Vastavalmistunut osaa toimia hoitotyön periaatteiden mukaisesti, eettisesti ja ylläpitäen sairaanhoitajan vahvaa ammatti-identiteettiä. (Tampereen ammattikorkeakoulu n.d. tutkinto-ohjelma.) Vastavalmistunut sairaanhoitaja saa opinnoista monia valmiuksia, joita pystyy hyödyntämään myöhemmin työelämässä.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiuksia lasten mielenterveyshoitotyössä. Opinnäytetyössä perehdytään ammattikorkeakouluille annettuihin asetuksiin sekä opetussuunnitelmaan.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, millaisia taitoja ja valmiuksia vastavalmistuneet sairaanhoitajat omaavat valmistuessaan sairaanhoitajiksi, ja kuinka näitä valmiuksia voidaan hyödyntää mielenterveyshoitotyössä. Lisäksi opinnäytetyössä selvitetään lasten hoitotyön osaamisvaatimuksia. Opinnäytetyö selvittää vastavalmistuneiden pätevyyden ja mahdollisesti auttaa sairaanhoitopiiriä suunnittelemaan tarvittavia lisäkoulutuksia. Opinnäytetyö tehdään yhteistyössä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Opinnäytetyö toteutetaan kirjallisuuskatsauksena.

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

2.1 Sairaanhoidajan koulutusta määrittelevät lait ja asetukset

Sairaanhoidajan opinnot ovat monialaiset ja koulutusta määrittelevät erilaiset lait sekä asetukset. Yksi tärkeimmistä koulutusta määrittävistä säädöksistä on Euroopan unionin direktiivi (2013/55/EU). Direktiiviin on kirjattu kahdeksan sairaanhoidajan ydinkompetenssia ja siinä on luettelo sairaanhoidajan koulutukseen sisältyvistä osista ja oppiaineista (Sairaanhoidajat 2019).

Sairaanhoidajan koulutuksen tulee kestää vähintään kolme vuotta ja siihen on sisällyttävä vähintään 4600 tuntia teoreettista ja kliinistä opetusta. Teoreettisen opetuksen osuuden tulee olla kolmasosa ja kliinisen opetuksen osuuden vähintään puolet koulutuksen vähimmäiskestosta. (EU direktiivi 2013/55/EU.)

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista määrittelee tarkemmin opintojen rakennetta, opintojen laajuutta, ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen tavoitteita ja opettajien kelpoisuusvaatimuksia. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014.)

Vielä tarkemmin opintoja määrittelee opetussuunnitelma, joka on koulukohtainen. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan Tampereen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmaa, joka on 19SH sairaanhoidajan tutkinto-ohjelman opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma antaa tiedon opintojen sisällöstä lukuvuosittain sekä kurssien tavoitteet.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä määrittelee terveydenhuollon ammattihenkilöiden velvollisuudet sekä ammatinharjoittamisoikeudet. Laki määrittelee siis valmistuneen sairaanhoidajan oikeutta toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559.)

2.2 Mielenterveyshoitotyö

Mielenterveyshoitotyön perustana on mielenterveyskäsitteen ymmärtäminen. Mielenterveys on jokaisen ihmisen perusta ja voimavara. Mielenterveyttä määrittävät yksilölliset tekijät, kokemukset, sosiaaliset suhteet, yhteiskunnalliset rakenteet sekä resurssit ja kulttuuriset arvot. Mielenterveyden järkkyyssä voi seurata mielenterveyshäiriö. Mielenterveyshoitotyö on hoitajan toteuttamaa mielenterveyttä edistävää hoitotyötä. (Hämäläinen, Kanerva, Kuhanen, Schubert & Seuri 2017, 18.)

Opetussuunnitelmassa mielenterveyshoitotyö on osana mielenterveys- ja päihdehoitotyön toteutusta. Opetussuunnitelmassa on tarkat osaamistavoitteet, jotka vahvistavat sairaanhoitajan valmiuksia toimia mielenterveyshoitotyössä. Teoriaopintojen yhtenä tavoitteena on oppia toimimaan mielenterveyttä uhkaavissa tilanteissa (Nurmi, Korhonen & Mahlamäki-Kultanen 2016, 29). Tampereen ammattikorkeakoulun 19SH opetussuunnitelmassa (n.d.) osaamistavoitteiksi on määritetty esimerkiksi toimiminen mielenterveyttä edistävällä ja mielenterveys- ja päihdeongelmia ehkäisevällä tavalla erilaisissa toimintaympäristöissä, ammatillisesti potilaiden kohtaaminen, mielenterveysongelmista johtuvien oireiden puheeksi ottaminen osaavasti ja hoidon suunnittelu sekä toteutus.

2.3 Sairaanhoitajan osaaminen lasten hoitotyössä

Lasten hoitotyössä korostuu moniammatillinen työskentely. Tähän ryhmään kuuluu monien ammattiryhmien lisäksi lapsen perheenjäsenet. Perhehoitotyön tavoitteena on tukea ja auttaa lasta sekä hänen perhettään selviytymään arjesta, hoitaa lasta ja kannustaa perhettä osallistumaan lapsen hoitoon. Perheen hyvinvointi edistää lapsen hyvää kasvua ja kehitystä. Hyvän vuorovaikutussuhteen luomiseksi sairaanhoitajan tulee osata lähestyä perhettä ennakkoluulottomasti. (Storvik-Sydänmaa, Tervajärvi & Hammar 2019, 86.)

Lasten kanssa vuorovaikutussuhteen luominen edellyttää lapsen ikätason huomioon ottaminen. Lapsille luontainen tapa käsitellä asioita on leikki. Lapsi tuo leikin avulla erilaisia tunteita esiin. Lapsi voi käsitellä esimerkiksi sairaudesta

johtuvaa pelkoa leikin avulla. (Storvik-Sydänmaa ym. 2019, 64.) Hoitotyössä sairaanhoitajan tulee siis osata soveltaa erilaisia toimintatapoja lapsen ikätasoon nähden.

Opetussuunnitelmassa lasten- ja nuorten hoitotyön osaamistavoitteina on esimerkiksi terveen ja sairaan lapsen kasvun ja kehityksen oikeaoppinen tukeminen, lapsiperheen ohjaaminen ja tukeminen sekä lasten hoidon tarpeen arvioiminen ja suunnitteleminen. (Tampereen ammattikorkeakoulu n.d. opetussuunnitelma.)

2.3.1 Lasten mielenterveyshoitotyö

Lasten mielenterveys kehittyy vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Mielenterveyden kehittymiseen vaikuttavat myös lapsen omat piirteet, läheiset ja ihmissuhteet. Lapsen mielenterveyden kehittymisen kannalta erityisen tärkeä aikakausi on lapsen ensimmäiset elinvuodet. Mielenterveys auttaa lapsia selviämään erilaisista haasteista, kuten iän mukana tulevista haasteista. Mielenterveys auttaa lasta hyväksymään itsensä. (THL n.d..)

Lasten mielenterveyden häiriöt eivät johdu yksittäisistä syistä vaan siihen vaikuttavat monet eri tekijät (THL n.d.). Lasten mielenterveyden ongelmien hoidossa käytetään erilaisia hoitomuotoja, jotka valikoidaan yksilöllisesti. Hoidossa on erityisen tärkeää vanhempien aktiivinen osallistuminen. Lasten mielenterveyden ongelmien hoidossa etsitään ymmärrystä ja keinoja lapsen kehityksen tukemiseksi. Lasten mielenterveyden ongelmien hoito on monimuotoista ja monialaista. (Mielenterveystalo n.d..)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jossa selvitettiin vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiuksia lasten mielenterveyshoitotyössä.

Tehtävänä oli vastata seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?
2. Mitkä ovat vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitotyössä?

Opinnäytetyömme tavoitteena oli selvittää lasten hoitotyöhön liittyvät osaamisvaatimukset ja vastavalmistuneiden sairaanhoitajien pätevyys mielenterveyshoitotyöhön. Opinnäytetyömme avulla voidaan jatkossa selvittää mahdollisen lisäkoulutuksen tarve lasten mielenterveyshoitotyössä.

4 MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT

4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on paljon käytetty tutkimusmenetelmä hoito- ja terveystieteellisessä tutkimuksessa. Se on luonteeltaan aineistolähtöistä ja ymmärtämiseen tähtäävää ilmiön kuvausta. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa neljään eri osa-alueeseen: tutkimuskysymyksen muodostaminen, aineiston valitseminen, kuvailun rakentaminen sekä tulosten tarkastelu. Kirjallisuuskatsauksen vaiheet eivät yleensä etene järjestyksessä, vaan jokaista osa-aluetta on mahdollista työstää päällekkäin. Lähtökohtana on tutkimuskysymyksen muodostaminen. Tutkimuskysymys luo kehykset aineiston haulle ja valinnalle niin, että tutkimuksessa voidaan aineiston avulla muodostaa kuvaileva ja laadullinen vastaus tähän kysymykseen. (Kangasniemi, Utriainen, Ahonen, Pietilä & Jääskeläinen 2013, 291–294.)

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa käytetään aineistona jo aiemmin tutkittua tietoa ja sen tulisi sisältää kuvaus prosessista, kuinka aineisto on valikoitunut työhön. Valittavaa aineistoa ovat yleensä tieteelliset artikkelit ja tutkimukset, näitä voidaan hakea tieteellisistä tietokannoista tai manuaalisesti. (Kangasniemi ym. 2013, 295–296.) Vaikka koko kirjallinen tuotos perustuu tieteellisesti tutkittuun tietoon, on tärkeätä pohtia saatuja tuloksia kokonaisvaltaisesti. Kirjallisuuskatsauksen tulokset voivat olla varsin subjektiivisia ja kirjoittajat voivat tehdä erilaisia johtopäätöksiä samasta aineistosta. Tämän vuoksi on tärkeää, että saadut tutkimustulokset perustellaan tarpeeksi laajasti käytettävällä aineistolla eli jo tutkitulla tiedolla. (Kangasniemi ym. 2013, 297–298.)

4.2 Kirjallisuushaku

Opinnäytetyömme alkuperäisenä tarkoituksena oli tuottaa kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jossa tutkimme vastavalmistuneiden sairaanhoitajien valmiuksia lastenpsykiatrisessa osastotyössä. Tiedonhaku aiheesta osoittautui

hankalaksi, sillä aiheesta oli tehty tutkimuksia vähän. Vähäiset tutkimukset, jotka löysimme, koskettivat sellaisia maita, joita ei olisi voinut verrata Suomeen. Aineistoja vastavalmistuneiden valmiuksista löytyi hieman enemmän, mutta ne eivät koskettaneet lastenpsykiatriaa. Ongelmaksi koitui myös alkuperäisessä aiheessamme rajaus osastotyöhön. Muutimme opinnäytetyön tarkoitusta, tehtävää ja tavoitetta ensimmäisten aineistohakujen jälkeen.

Opinnäytetyömme aineistonkeruu toteutettiin käyttämällä saatavilla olevia tietokantoja, joita olivat Cinahl, Medic, Andor ja Finna. Laadukkaan työn aikaansaamiseksi tavoittelimme vertaisarvioituja alkuperäistutkimuksia sekä väitöskirjoja.

Tietokantojen hakutuloksia rajattiin sisäänotto- ja poissulkukriteerien mukaisesti (Liite 1.). Aineistojen tuli olla suomen- tai englanninkielisiä, iältään enintään 10 vuotta vanhoja ja täyttää tieteellisten tutkimusten kriteerit. Opinnäytetyöhön jouduttiin kuitenkin ottamaan mukaan muutama vanhempi aineisto, jotka kävivät läpi tarkan sisällönanalyysin. Aineistojen tuli sisältää hoitotyön näkökulma ja olla saatavilla Tampereen ammattikorkeakoulun tietokannoissa. Kymmenen vuoden vaatimus liittyi aineistojen luotettavuuteen, jotta tutkittava tieto ei olisi liian vanhaa. Kielivaatimus asetettiin tekijöiden kielellisten taitojen perusteella.

Tiedonhaun hakulausekkeet muodostettiin käyttäen liitteessä 2. esitettyjä hakusanoja. Näistä yleisimpiä hakusanoja olivat seuraavat: "competence", "graduate", "nursing students" ja "undergraduate nursing student". Huomasimme jo testihakua tehdessä, että suomenkielisiä aineistoja oli vähemmän. Näin päädyimme käyttämään englanninkielisiä hakusanoja suurimmaksi osaksi.

Testihaussa käytimme ensin tietokantana Mediciä. Hakusanoina käytimme sairaanh* AND valmiu*. Näiden hakusanojen avulla löysimme 73 hakutulosta. Rajasimme tiedonhakua sisään- ja poissulkukriteerien avulla ja hakutuloksien määrä supistui kahteen. Näistä otsikon ja sisällön perusteella sopivia oli vain yksi.

Lisäksi Medicistä löysimme lisää aineistoja hakusanoilla laste* nuort* AND hoitot* nuort* AND sairaanh* ammatil*. Näiden avulla löysimme 475 hakutulosta. Rajauksien jälkeen tulokset laskivat 278. Löysimme näistä otsikon ja sisällön perusteella yhteensä kolme sopivaa aineistoa. Muutimme hakusanoja hieman

seuraavalla haulla, laste* AND hoitot* AND vaativa*. Näin löysimme viisi aineistoa, joista otimme yhden, joka sopi työhömmme.

Suomenkielisiä hakusanoja käytimme tietokannassa nimeltä Finna. Siellä hakusanoinamme toimi opiskelija ja sairaanhoitaja. Tuloksia tuli 3578, rajauksien jälkeen tulosten määrä laski 192. Näistä otsikon perusteella sopi kaksi, mutta otimme näistä yhden sisällön sopivuuden vuoksi.

Cinahlista löysimme aiheeseemme sopivia aineistoja hieman enemmän. Näistä kuitenkin päädyimme valitsemaan vain kaksi meille täysin sopivaa alkuperäistutkimusta. Hakusanoina toimi competence OR competency OR competencies OR skills AND mental health nursing OR psychiatric nursing. Näillä hakusanoilla löysimme 994 tulosta ilman sisäänotto- ja poissulkukriteereitä ja niiden jälkeen tulokset vähenivät 50. Otsikon perusteella aineistoista kuusi olisi ollut meille sopivia, mutta sisällön perusteella aineistojen määrä rajautui yhteen. Seuraavassa haussa käytimme sanoja competence OR competency OR competencies OR skills AND mental health nursing OR psychiatric nursing AND requirements. Näillä hakusanoilla tuloksia tuli 61 ja rajausten jälkeen 27. Otsikon perusteella aineistoista olisi viisi täyttänyt kriteerit, mutta sisällön perusteella valitsimme vain yhden.

Andorissa hakusanoina toimivat undergraduate nursing students AND attitudes AND mental health nursing. Näiden avulla tuloksia tuli 905 ja rajausten jälkeen määrä väheni 27. Otsikon perusteella kahdeksan aineistoa olisi ollut sopivia työhömmme, mutta sisällön perusteella sopivien aineistojen määrä väheni yhteen. Toisella haulla hakusanoina toimivat nursing students, narratives AND mental health care. Tuloksia tuli 1619 ja rajausten jälkeen 135. Otsikon perusteella näistä jopa kuusi olisi sopinut työmme aiheeseen, mutta sisällön tarkastelun jälkeen määrä väheni yhteen.

4.3 Aineiston laadunarviointi

Opinnäytetyöhön valitut tutkimukset käytiin läpi kahden opinnäytetyön tekijän toimesta. Laatua arvioitiin Kangasniemen, Pakkasen & Korhosen (2014) laadun arviointikriteereitä noudattaen. Tämän avulla teimme taulukon (Liite 3.)

Tutkimuksissa tulisi olla kerrottuna tutkimuksen tarkoitus ja tavoite, tutkimusmenetelmä, teoreettinen viitekehys, eettisyys ja luotettavuus sekä johtopäätökset (Kangasniemi ym. 2014). Tutkimukset luokiteltiin jokaisen kriteerin mukaisesti ja annettiin yksitellen jokaisesta kohdasta y= yes, p= poor tai nr= not reported.

Valitut tutkimukset täyttivät kaikki kriteerit suurimmaksi osaksi hyvin. Kahdessa tutkimuksessa oli kerrottu hieman heikommin jostakin osa-alueesta, kuin muissa tutkimuksissa. Molemmissa näistä tutkimuksista rajaukset olivat esiteltynä lyhyemmin. Toisessa näistä myös johtopäätökset olivat kuvattu hieman tiivistettynä.

4.4 Aineiston analyysi

Aineiston analyysi toteutettiin induktiivisena sisällönanalyysinä, joka tarkoittaa aineistolähtöistä sisällönanalyysiä (Tuomi & Sarajärvi 2018, 105). Siinä pyritään vastaamaan valmiiksi asetettuun tutkimuskysymykseen jo olemassa olevalla aineistolla. Aineistolähtöisessä analyysissä luodaan teoreettinen kokonaisuus. Aikaisemmilla tiedoilla ja teorioilla tutkittavasta asiasta ei ole vaikutusta analyysin toteuttamisen tai lopputuloksen kanssa. (Tuomi ym. 2018, 80.)

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi on kolmivaiheinen prosessi. Eri vaiheissa aineisto redusoidaan eli pelkistetään, klusteroidaan eli ryhmitellään ja abstrahoidaan eli luodaan teoreettiset käsitteet. Sisällönanalyysin ensimmäisessä vaiheessa aineistoista karsitaan kaikki epäolennainen pois eli aineisto pelkistetään. Aineistoista etsitään kaikki tutkimustehtävää kuvaavat alkuperäisilmaukset ja luodaan niitä kuvaavat pelkistykset. Pelkistetyt ilmaukset listataan ja etsitään niistä samankaltaisuuksia ja/tai eroavaisuuksia. Tämä on aineiston ryhmittelyä. Samaa ilmiötä kuvaavat asiat luokitellaan ryhmiksi ja nimetään luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Näin syntyy ala- ja yläluokat eli teoreettiset käsitteet. (Tuomi ym. 2018, 90–92.)

5 TULOKSET

Tulokset jaoteltiin kahteen luokkaan tutkimuskysymysten perusteella: lasten hoitotyöhön liittyviin ja mielenterveyshoitotyöhön liittyviin tuloksiin, jotta niitä oli helpompi käsitellä.

TAULUKKO 1. Tulokset kahdessa pääluokassa

ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
Lapsi- ja perhelähtöinen hoitotyö	Lasten hoitotyön osaaminen
Vanhempien huomioiminen lasten hoitotyössä	
Lasten hoidon tarpeen arviointi	
Asenteet ennen mielenterveyshoitotyön opintojaksoa	Mielenterveyshoitotyön opintojakson merkitys vastavalmistuvalla
Aikaisempi kokemus mielenterveyshoitotyöstä	Aikaisemman työkokemuksen yhteys valmiuksiin
Sairaanhoitajaopiskelijan osaaminen	Valmistuva opiskelija

5.1 Lasten hoitotyön osaaminen

Lapsi- ja perhelähtöinen hoitotyö. Asiantuntijaryhmien kokemuksen mukaan lasten hoitotyössä tarvittiin monenlaista osaamista, niin laaja-alaista kuin suppeampaakin osaamista eri erikoisaloilta. Lasten hoitotyön osaaminen sisälsi lapsi- ja perhelähtöisen hoitotyön erityispiirteitä, joista asiantuntijat korostivat vuorovaikutus- ja yhteistyöosaamista eri ikäisten lasten ja perheiden kanssa, lastenhoitotyön perus- ja erikoisosaamista ja perhehoitotyön ja leikkimisen osaamista sekä lastentautien perusosaamista. Tärkein lähtökohta kuitenkin lasten hoitotyössä oli yleinen kiinnostuneisuus lapsia ja perheitä kohtaan. (Tuomi 2008.)

Lasten hoitotyön perusosaamiseen sisältyivät lasten hoitotyön perustiedot ja taidot, lapsen kasvun ja kehityksen tunteminen, luovuus ja tekninen osaaminen. Vuorovaikutus lapsen kanssa edellytti sairaanhoitajilta taitoa kommunikoida eri

ikäisten lasten kanssa. Leikki toimi myös välineenä vuorovaikutussuhteen syntymisessä ja asioiden prosessoinnissa. (Tuomi 2008.)

Vanhempien huomioiminen lasten hoitotyössä. Lapsien vanhemmat pitivät tärkeinä tarvetta tuntea, että hoitohenkilökunta huolehtii lapsesta. Vanhempien oli tärkeää saada ajantasaista tietoa lapsen voinnista sekä voinnin muutoksista. Vanhemmat kokivat myös erittäin tärkeänä sen, että pystyi esittämään sairaanhoitajille kysymyksiä, milloin vain, ja että hoitohenkilökunta oli läsnä tilanteessa. Vanhempien mielestä oli tärkeää kuulla ajantasaisesti, jos hoitosuunnitelmaan tuli muutos sekä kuulla perustelut muutokselle. Ymmärrettävillä termeillä, selkeästi puhuminen ja tarkkojen kotihoito-ohjeiden saamisen tärkeys korostui vanhempien mielestä. Oli myös tärkeää, että vanhemmat saivat kokea toivoa ja sairaanhoitajalla oli valmiuksia auttaa vanhempia toivon löytymisessä. (Ala-Karvia 2017.)

Lasten hoidon tarpeen arviointi. Sairaanhoitajat kokivat lasten hoidon tarpeen arvioinnin helppona. Työkokemuksella nähtiin kuitenkin olevan kohtalainen yhteys kokemukseen arvioinnin vaativuudesta. (Janhunen, Kvist & Kankkunen 2016.)

Lapset eivät osanneet kuvailla kiputuntemuksiaan niin tarkasti kuin aikuiset ja lapselle oli haasteellista muutenkin kuvailla omaa vointiaan. Sen vuoksi sairaanhoitajat käyttivät lasta havainnoimalla saatua tietoa lähes kaikissa hoidon tarpeen arvioinneissa. Kouluikäisten kanssa kommunikointi oli useammin tiedonlähteenä kuin nuoremmilla lapsilla. (Janhunen, Kvist & Kankkunen 2016.)

5.2 Mielenterveyshoitotyön opintojakson merkitys vastavalmistuvalla

Asenteet ennen mielenterveyshoitotyön opintojaksoa. Asenteet ennen opintojaksoa vaihtelivat opiskelijoiden keskuudessa. Opintojaksoa ennen opiskelijat ajattelivat mielenterveysongelmien olevan potilaiden oma vika. Ennen opintojaksoa mielenterveysongelmaisia pidettiin arvaamattomina sekä heidän ajateltiin olevan väkivaltaisia ja vahingoittavan muita. Mielenterveysongelmaisten ajateltiin olevan enemmän liitoksissa rikoksiin ja laittomuuksiin. (Koski, Eloranta, Ellilä, Kuusisto & Lahti 2020.)

Opintojakson jälkeen nämä mielipiteet osoittautuivat kuitenkin suurimmaksi osaksi virheellisiksi. Mielenterveysjakson jälkeen opiskelijoiden halukkuus työskennellä mielenterveysongelmaisten kanssa kasvoi asenteiden muututtua. Jakson jälkeen opiskelijat kokivat olevansa varmempia työskennellessään mielenterveysongelmaisten kanssa sekä osasivat paremmin kohdata potilaita ja kokivat pystyvänsä hoitamaan mielenterveyskuntoutujaa jakson jälkeenkin. (Koski ym. 2020.)

Opiskelijoilla oli vääriä uskomuksia niin mielenterveyskuntoutujia kohtaan kuin mielenterveyssairauksia kohtaan, sillä kokemuksia näistä ei ollut tarpeeksi ennen opintojaksoa. Opintojakson aikana opiskelijat joutuivat kuitenkin kohtaamaan erilaisia mielenterveysongelmaisia, mikä pakotti heitä muuttamaan aikaisempia uskomuksiaan tällaisia potilaita kohtaan. Opiskelijoiden ennakkoluulot ja arvot muuttuivat opintojakson aikana jatkuvan itsetutkiskelun myötä. (Koskinen, Mikkonen & Jokinen 2011.)

5.3 Aikaisemman työkokemuksen yhteys valmiuksiin

Aikaisempi kokemus mielenterveyshoitotyöstä. Aikaisemmalla kokemuksella koettiin olevan vaikutus siihen, miten opiskelijat kokivat oman valmiutensa työskennellä mielenterveysongelmaisten kanssa. Opiskelijat, jotka omasivat mielenterveyskokemusta, ilmaisivat huomattavasti paremman valmiuden työskennellä mielenterveysongelmaisten kanssa, kuin ne, joilla ei ollut yhtään kokemusta. Kliinisen mielenterveysosaamisen lisäksi teoriatunneilla ja mahdollisesti aikaisemmalla työkokemuksella koettiin olevan vaikutusta siihen, kuinka valmistautuneita opiskelijat kokivat olevansa. Opiskelijoiden iällä ei ollut huomattavaa vaikutusta suhteessa siihen, miten he kokivat omat valmiutensa. Kuitenkin vanhemmat opiskelijat raportoivat enemmän valmiutta työskennellä kuin nuoremmat opiskelijat. Opiskelijat, jotka olivat olleet harjoittelujaksolla mielenterveysongelmaisten kanssa, kokivat valmiutta työskennellä tulevaisuudessakin heidän kanssaan. Ne, jotka eivät olleet olleet harjoittelujaksolla mielenterveysongelmaisten kanssa kokivat valmiudet työskennellä heidän kanssaan tulevaisuudessa pienemmiksi. (Thongpriwan, Leuck, Powell, Young, Schuler & Hughes 2015.)

Ennen sairaanhoitajakoulutusta, erikoissairaanhoidon kokemusta omaavat ilmoittivat korkeampaa osaamista vastaavilla osa-alueilla, liittyen ennakkoluuloihin ja arvoihin. Ilman aikaisempaa erikoissairaanhoidon kokemusta osaaminen ja mielenterveysongelmaisten kanssa työskenteleminen koettiin huonommiksi. Tutkimuksen mukaan sukupuolella ei näyttänyt olevan huomattavaa vaikutusta siihen, kuinka vastanneet kokivat omat valmiutensa työskennellä mielenterveysongelmaisten kanssa. Kuitenkin tutkimukseen vastanneista suurin osa oli naisia. (Wangsteen, Johansson & Nordström 2012.)

5.4 Valmistuva opiskelija

Sairaanhoitajaopiskelijan osaaminen. Valmistumassa olevat, loppuvaiheen opiskelijat arvioivat itse sairaanhoitajan osaamisensa olevan korkeampaa ja laadukkaampaa kuin mitä viimeisen harjoittelun ohjaajat arvioivat (Kajander-Unkuri 2015). Toimiva opiskelija–ohjaussuhde lisäsi vastavalmistuvien itseluottamusta ja motivaatiota ja näin ollen opiskelijat olivat luottavaisempia osaamisestaan viimeisessä harjoittelussa ennen valmistumistaan. Opiskelija–ohjaussuhteen ollessa toimimaton, voi se vähentää valmistuvien opiskelijoiden itseluottamusta sekä heikentää motivaatiota. (Kaihlainen 2020.) Harjoitteluohjaajan toiminta voi helpottaa loppuvaiheen opiskelijoiden siirtymistä työelämään valmistuessaan. Ohjaajien tulisi olla luotettavia ja antaa opiskelijoille avointa sekä luottamuksellista palautetta. Avoin ja luottamuksellinen palaute auttaa opiskelijoita kehittämään omaa itseluottamustaan sekä luomaan ammatti-identiteettiä. (Kaihlainen 2020.)

6 POHDINTA

6.1 Tulosten tarkastelu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet lasten mielenterveyshoitotyössä. Kirjallisuuskatsauksen tulokset osoittavat, että mielenterveyshoitotyön opintojaksolla on suuri merkitys sairaanhoitajaopiskelijoiden kehittymiseen sairaanhoitajaksi. Tuloksista selviää myös, että lasten hoitotyössä tarvitaan monenlaista osaamista.

Opinnäytetyömme tulosten mukaan lasten hoitotyössä tarvittiin laaja-alaista sekä suppeampaa erikoisosaamista, mutta tärkeintä lasten hoitotyössä oli kuitenkin lasten hoitotyön perustietojen osaaminen sekä lasten kasvun ja kehityksen tunteminen. Sairaanhoitajille oli tärkeää yleinen kiinnostuneisuus lapsia ja perheitä kohtaan. (Tuomi 2008.)

Tulokset osoittivat, että lasten kanssa työskentelevien tulee osata kommunikoida lasten eri ikätasot huomioiden. Lasten kanssa voinnista kommunikoiminen suullisesti oli hankalaa, joten hoitajien tuli selvittää lapsen vointi ja esitiedot muulla tavoin. Erityiseen rooliin nousivat lasten huoltajat, joilta saatiin ajantasaista tietoa lapsen voinnista. Tärkeintä kuitenkin oli sairaanhoitajan tekemät havainnot tilanteessa.

Lasten hoitotyössä leikin käyttäminen kommunikoinnin apuvälineenä auttoi tunnistamaan lasten tilan muutoksia. Leikki toimi myös luottamussuhteen luojana ja auttoi selviytymään eri hoitotilanteista. Leikki toimi lasten ajanvietteenä ja välineenä vuorovaikutussuhteen syntymisessä (Tuomi 2008).

Esille tuloksissa nousi myös perhehoitotyön merkitys ja erityisesti vanhempien huomioiminen. Vanhemmille ajantasaisen tiedon kertominen ja puhuminen totuudenmukaisesti sekä selkokielellä oli erityisen tärkeää. Vanhempien kuuleminen ja kysymyksille turvallisen ilmapiirin luominen oli perhehoitotyön kulmakivi.

Mielenterveyshoitotyön opintojakson hyödyllisyys vastavalmistuvalla sairaanhoitajalle oli merkittävä. Opintojakso valmisti opiskelijoita työelämään ja antoi monia erilaisia valmiuksia toimia mielenterveyshoitotyössä. Tulosten mukaan opintojakso vähensi negatiivisia ajatuksia ja ennakkoluuloja sekä vahvisti opiskelijoiden luottamusta työskennellä mielenterveyden häiriötä sairastavien kanssa.

Opintojakso vahvisti opiskelijoiden itseluottamusta ja asenteita sekä auttoi näkemään mielenterveyden häiriötä sairastavat inhimillisinä sekä yksilöinä. Opiskelijat toimivat opintojakson jälkeen luottavaisemmin ja rohkeammin mielenterveysongelmaisten kanssa.

Tulokset nostivat esiin myös, että aikaisemmalla terveydenhuollon työkokemuksella oli merkitystä työelämään siirtymisessä. Aikaisempi kokemus helpotti työelämään siirtymistä, sillä sairaanhoitajalla oli jo valmiiksi hyödyllisiä taitoja työelämästä. Tietyille erikoisalalle siirtyessä parempaa valmiutta osoittivat ne, joilla oli aikaisempaa kokemusta erikoisalasta.

Esille tuloksissa nousi myös viimeisten harjoittelujaksojen merkitys valmistuvalla opiskelijalle. Viimeisten harjoittelujaksojen aikana opiskelija loi luottamusta omaan toimimiseen sekä omaa ammatti-identiteettiään. Loppuvaiheen harjoitteluiden aikana valmistuva opiskelija sai käytännön kokemusta yksin toimimisesta kuitenkin vastuun ollessa vielä harjoittelun ohjaajalla. Harjoittelujaksojen ohjaajat olivat merkittävässä roolissa valmistuvien opiskelijoiden siirtymisessä työelämään. Ohjaajien toivottiin antavan luottamuksellista ja avointa palautetta, jotta opiskelijan itseluottamus ja motivaatio lisääntyisi.

Loppuvaiheen opiskelijat itse arvioivat osaamisensa korkeammalle kuin heidän ohjaajansa (Kajander-Unkuri 2015). Osaamisen itsearviointiin saattaa vaikuttaa opiskelijoiden lisääntynyt oma-aloitteisuus ja oman työn johtaminen. Yksin toimiminen ilman täyttä vastuuta lisää opiskelijoiden itseluottamusta omasta osaamisestaan ja tämän takia saattavat arvioida osaamistaan hieman paremmaksi.

Valmistuvien sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamista arvioidaan nykyisin, joissakin ammattikorkeakouluissa vuonna 2018 aloitetun sairaanhoitajan ammatillisen osaamisen arvioinnin kehittämisen hankkeen avulla. Ammatillista perusosaamista arvioidaan valtakunnallisen kokeen avulla, jonka tavoitteena on todentaa sairaanhoitajaopiskelijan klinisen osaamisen kehittyminen koulutuksen aikana ja varmistaa sairaanhoitajan perusosaamisen olevan kansallisesti ja kansainvälisesti riittävää. (Silén-Lipponen, Kinnunen & Seppänen 2018.)

6.2 Jatkotutkimusehdotukset ja kehittäminen

Aiheena vastavalmistuneiden sairaanhoitajien osaaminen ja valmiudet työssä toimimiseen on erittäin tärkeä. Jatkotutkimusehdotuksena olisi selvittää vastavalmistuneiden sairaanhoitajien osaamistausta lastenpsykiatrian osastolla haastatteluiden perusteella. Tutkimuksesta saatavaa tietoa voisi hyödyntää niin kouluissa kuin työpaikoillakin ja sen avulla voitaisiin määritellä lisäkoulutusten tarvetta.

6.3 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan (2012) tieteellinen tutkimus on eettisesti hyväksyttävää, luotettavaa ja sen tulokset uskottavia, kun tutkimus on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla. Keskeisiä lähtökohtia hyvälle tieteelliselle käytännölle ovat muun muassa rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus. Jokainen tutkija ja tutkimusryhmän jäsen vastaa itse hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta. (TENK 2012.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on katsaustyypeistä menetelmältään väljin (Kielijelppi n.d.). Tämän takia tutkijan tekemät eettiset valinnat ovat tärkeässä roolissa tutkimusta tehdessä. Opinnäytetyö pyrittiin tekemään johdonmukaisesti ja hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen.

Opinnäytetyö tehtiin yhdessä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa, joten tutkimuslupa anottiin heiltä lupakäsittelylomakkeella. Lomakkeella sovittiin opinnäytetyön tekijöiden tekijänoikeudesta ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin käyttöoikeuksista opinnäytetyötä kohtaan.

Opinnäytetyössä panostettiin luotettavuuteen. Aineistot valittiin luotettavista tietokannoista ja aineistojen luotettavuutta arvioitiin kriittisesti koko opinnäytetyön teon ajan. Näitä periaatteita noudattamalla tieteellinen tutkimus on eettisesti luotettava ja hyväksyttävä. (TENK 2012.)

Opinnäytetyössä käytetyt aineistot taulukoitiin niin, että aineistojen todenmukaisen käytön pystyi tarkistamaan. Opinnäytetyössä käytetyt aineistot rajattiin vuosiin 2008–2022. Luotettavuutta lisäsi se, että suurin osa aineistoista oli suhteellisen uusia. Opinnäytetyöhön otettiin mukaan kuitenkin muutama vanhempi julkaisu, sillä sisältö vastasi opinnäytetyön aihetta niin hyvin. Opinnäytetyössä käytettiin suomen kielen lisäksi myös englanninkielisiä lähteitä mikä lisäsi aineistojen luotettavuutta. Englanninkielisiä lähteitä käsitellessä luotettavuuden parantamiseksi käytettiin luotettavia käännöspalveluita.

Opinnäytetyötä tehdessä kiinnitettiin tarkkaa huomiota lähdekriittisyyteen sekä lähteiden oikeaoppiseen merkintään. Tampereen ammattikorkeakoulu on määrittänyt lähteiden merkitsemiseen tarkoitetut ohjeet ja näitä noudatettiin. Suoraa plagiointia vältettiin koko opinnäytetyöprosessin ajan. Opinnäytetyö tarkastutettiin plagiointiohjelmalla ennen julkaisua, jotta varmistuttiin siitä, että opinnäytetyössä ei rikottu tekijänoikeuksia.

LÄHTEET

Ala-Karvia, M. 2017. Vaativaa hoitoa ja pitkäaikaissurantaan tarvitsevien lasten vanhempien tarpeet moniammatilliselta hoitotiimiltä. Pro gradu–tutkielma. Tampereen yliopisto.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/101542/GRADU-1497516728.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/55/EU.

Helsingin yliopisto. Kielijelppi. n.d. Katsauksen tyyppejä. Luettu 10.7.2022. <https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/kirjallisuuskatsauksen-tyyppeja/>

Hämäläinen, K., Kanerva, A., Kuhanen, C., Schubert, C. & Seuri, T. 2017. Mielenterveyshoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Janhunen, K., Kvist, T. & Kankkunen, P. 2016. Lasten hoidon tarpeen arviointi päivystyspoliklinikalla. Hoitotiede 28(3), 182–192. Luettu 16.12.2022. <https://www.proquest.com/docview/1845773033?accountid=14242&parentSessionId=MHFZJv1SwDHJOt5qX%2F0DmLPFRHtmPtNSGG9BkpDOA%3D&pq-origsite=primo>

Kaihlanen, A-M. 2020. From a nursing student to a registered nurse – Final clinical practicum facilitating the transition. Luettu 15.8.2022. <https://www.utupub.fi/handle/10024/148946>

Kajander-Unkuri, S. 2015. Nurse competence of graduating nursing students. Luettu 15.8.2022. <https://www.utupub.fi/handle/10024/103403>

Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S-M., Pietilä, A-M., Jääskeläinen, P. Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsennettyyn tietoon. Hoitotiede 2013, 25 (4), 291–301. Luettu 25.7.2022. <https://web-s-ebscohost-com.libproxy.tuni.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=612a1a60-760c-4334-bbb6-2404b41d93d9%40redis>

Kangasniemi, M., Pakkanen, P. & Korhonen, A. 2015. Professional ethics in nursing: an integrative review. *Journal of Advanced Nursing* 71(8), 1744–1757. Luettu 16.8.2022.

https://moodle.tuni.fi/pluginfile.php/1069734/mod_resource/content/2/Kangasniemi%20ym_Professional%20ethics%20in%20nursing.pdf

Koski, J., Eloranta, S., Ellilä, H., Kuusisto, H. & Lahti, M. 2020.

Sairaanhoitajaopiskelijoiden asenteet, valmius ja kiinnostus mielenterveyspotilaan hoitotyöhön. *Tutkiva Hoitotyö* 18(1). 20–26. Luettu 15.8.2022. <https://shlehti.sairaanhoitajat.fi/digilehti/th-1-020/1-104>

Koskinen, L., Mikkonen, I. & Jokinen, P. 2011. Learning from the world of mental health care: nursing students' narratives. Luettu 15.8.2022.

<https://onlinelibrary-wiley-com.libproxy.tuni.fi/doi/full/10.1111/j.1365-2850.2011.01711.x>

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559.

Mielenterveystalo. n.d. Lasten mielenterveyden hoito. Luettu 21.2.2023.

<https://www.mielenterveystalo.fi/fi/lasten-mielenterveyden-hoito>

Saarinen, K. 2019. Valmistuvien sairaanhoitajaopiskelijoiden valmiudet lasten kivunhoitotyöhön. Pro gradu–tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. Luettu

16.12.2022. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/21175/urn_nbn_fi_uef-20190259.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Sairaanhoitajat. 2019. Euroopan sairaanhoitajakoulutus kehittyy edelleen.

Luettu 11.7.2022. <https://sairaanhoitajat.fi/euroopan-sairaanhoitajakoulutus-kehittyy-edelleen/>

Silén-Lipponen, M., Kinnunen, P. & Seppänen, S. 2018. Sairaanhoitajien

osaaminen varmistetaan valtakunnallisella kokeella. *Tutkiva hoitotyö* 2, 15–17.

Luettu 24.1.2023. <https://shlehti.sairaanhoitajat.fi/digilehti/th-2-2018-2/38-79>

Storvik-Sydänmaa, S., Tervajärvi, L. & Hammar, A-M. 2019. Lapsen ja perheen hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tampereen ammattikorkeakoulu. n.d. Sairaanhoidajan tutkinto-ohjelma, Sairaanhoidaja (AMK): 210 op Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto. Luettu 5.6.2022. <https://opinto-opas-ops.tamk.fi/index.php/fi/167/fi/49595>

Tampereen ammattikorkeakoulu. n.d. Sairaanhoidajan tutkinto-ohjelma 19SH. Luettu 11.7.2022. <https://opinto-opas-ops.tamk.fi/index.php/fi/167/fi/49595/19SH/year/2019>

Terveysten ja hyvinvoinninlaitos. n.d. Lasten mielenterveys ja mielen terveyden häiriöt. Päivitetty 1.12.2022. Luettu 21.2.2023. <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyshairiot/lasten-mielenterveys-ja-mielenterveyden-hairiot>

Thongpriwan, V., Leuck, S., Powell, R., Young, S., Schuler, S. & Hughes, R. 2015. Undergraduate nursing students' attitudes toward mental health nursing. Nurse education today. Vol. 35 (8), p. 948-953. <https://www.sciencedirect-com.libproxy.tuni.fi/science/article/pii/S0260691715001288>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje. Päivitetty 8.2.2021. Luettu 10.7.2022. <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/HTK-ohje-2012>

Tuomi, S. 2008. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen lasten hoitotyössä. Luettu 16.12.2022. <https://core.ac.uk/download/pdf/15167225.pdf>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista. 18.12.2014/1129.

Wangsteen, S., Johansson, I. & Nordström, G. 2012. Newly Graduated Nurses' Perception of Competence and Possible Predictors: A Cross-sectional Survey.

Journal of Professional Nursing. Vol 28(3), 170–181. Luettu 18.9.2022.
<https://www-sciencedirect-com.libproxy.tuni.fi/science/article/pii/S8755722311001980>

LIITTEET

Liite 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	<ul style="list-style-type: none">- Julkaisuvuodet 2012-2022- Suomen- ja englanninkieliset- Tieteelliset tutkimukset ja väitöskirjat- Hoitotyön näkökulma- Julkaisu saatavilla Tampereen ammattikorkeakoulun tietokannoista
Poissulkukriteerit	<ul style="list-style-type: none">- Julkaistu ennen vuotta 2012- Muu kuin suomen- tai englanninkielinen- Julkaisu ei täytä tieteellisen tutkimuksen kriteerejä- Julkaisu ei ole saatavilla Tampereen ammattikorkeakoulun tietokannoista

Liite 2. Tiedonhaun hakusanat ja valitut aineistot

Tietokanta ja hakulauseke	Osumat ilman rajoksia / rajausten jälkeen	Otsikon perusteella soveltuva aineisto	Sisällön perusteella soveltuva aineisto	Lopulliset valinnat
Medic sairaanh* AND valmiu*	73 / 2	1	1	1
Medic laste* nuort* AND hoitot* nuort* AND sairaanh* ammatil*	475/278	3	3	3
Medic laste* AND hoitot* AND vaativa*	5/5	1	1	1
Cinahl competence OR comptency OR competencies OR skills AND mental health nursing OR psychiatric nursing	994/50	6	1	1

Cinahl competence OR comptency OR competencies OR skills AND mental health nursing OR psychiatric nursing AND requirements	61/27	5	1	1
Andor undergraduate nursing students AND attitudes AND mental health nursing	905/27	8	1	1
Andor nursing students' narratives AND mental health care	1619/135	6	1	1
Finna opiskelija ja sairaanhoitaja	3578/192	2	2	1

Liite 3. Aineistojen laadunarviointi

Nurse competence of graduating nursing students	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed
From a nursing student to a registered nurse – Final clinical practicum facilitating the transition	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (p) Limitations presented (p) Implications discussed
Sairaanhoitajaopiskelijoiden asenteet, valmius ja kiinnostus mielenterveyspotilaan hoitotyöhön	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed
Learning from the world of mental health care: nursing students' narratives	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (p) Limitations presented (y) Implications discussed

Vaativaa hoitoa ja pitkäaikaissurantaan tarvitsevien lasten vanhempien tarpeet moniammatilliselta hoitotiimiltä.	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed
Lasten hoidon tarpeen arviointi päivystyspoliklinikalla.	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed
Newly Graduated Nurses' Perception of Competence and Possible Predictors: A Cross-sectional Survey	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed
Valmistuvien sairaanhoitajaopiskelijoiden valmiudet lasten kivunhoitotyöhön.	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed
Undergraduate nursing students' attitudes toward mental health nursing	(y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed

<p>Sairaanhoitajan ammattillinen osaaminen lasten hoitotyössä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> (y) Aims and objectives clearly described (y) Study design adequately described (y) Research methods appropriate (y) Explicit theoretical framework (y) Limitations presented (y) Implications discussed
--	---

Liite 4. Sisällönanalyysi

TUTKIMUS & TUTKIMUSKYS YMYS	ALKUPERÄISIL MAUS	PELKISTYS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA
9. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?	Asiantuntijaryhmien kokemuksen mukaan lasten hoitotyössä tarvittiin hyvin monenlaista osaamista: toisaalta laaja-alaista ja toisaalta suppeata erikoisosaamista	Asiantuntijaryhmien kokemuksen mukaan lasten hoitotyössä tarvitaan monenlaista osaamista, laaja-alaista ja suppeampaa erikoisosaamista.	Lapsi- ja perhelähtöinen hoitotyö	Lasten hoitotyön osaaminen

9. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimu kset lasten hoitotyössä?	Lasten hoitotyön osaaminen sisälsi lapsi- ja perhelähtöisen hoitotyön erityispiirteitä. Asiantuntijat korostivat vuorovaikutus- ja yhteistyöosaami sta eri-ikäisten lasten ja perheiden kanssa, lastenhoitotyön perus- ja erikoisosaamista , perhehoitotyön ja leikkimisen osaamista sekä lastentautien perusosaamista.	Lasten hoitotyön osaaminen sisälsi lapsi- ja perhelähtöisen hoitotyön erityispiirteitä. Asiantuntijat korostivat vuorovaikutus- ja yhteistyöosaami sta eri-ikäisten lasten ja perheiden kanssa, lastenhoitotyön perus- ja erikoisosaamist a, perhehoitotyön ja leikkimisen osaamista sekä lastentautien perusosaamista .		
--	--	--	--	--

9. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?	Tärkeäksi lähtökohdaksi asiantuntijat mainitsivat myös yleisen kiinnostuneisuuden lapsia ja heidän perheitään kohtaan.	Tärkeä lähtökohta on yleinen kiinnostuneisuus lapsia ja perheitä kohtaan.		
9. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?	Vuorovaikutus lasten kanssa edellytti asiantuntijoiden mukaan sairaanhoitajilta taitoa kommunikoida eri-ikäisten lasten kanssa. Kommunikointiin liittyi herkkyys havainnoida lasta ja tulkita hänen viestejään.	Vuorovaikutus lasten kanssa edellyttää sairaanhoitajilta taitoa kommunikoida eri ikäisten lasten kanssa. Kommunikointiin liittyy kyky havainnoida lasta ja tulkita lapsen viestejä.		

9. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?	Lasten hoitotyön perusosaamisen sisältyivät lasten hoitotyön perustiedot ja -taidot, lapsen kasvun ja kehityksen tunteminen, luovuus ja tekninen osaaminen.	Lasten hoitotyön perusosaamisen sisältyivät lasten hoitotyön perustiedot ja taidot, lapsen kasvun ja kehityksen tunteminen, luovuus ja tekninen osaaminen.		
9. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?	Asiantuntijoiden kokemuksen mukaan sairaanhoitajat käyttivät leikkiä työvälineenä lasten hoitotyössä. Leikki nähtiin lapsen ajanvietteenä ja sitä käytettiin välineenä vuorovaikutukseen syntymisessä.	Sairanhoitajat käyttivät leikkiä työvälineenä lasten hoitotyössä. Leikki nähtiin lapsen ajanvietteenä ja välineenä vuorovaikutukseen syntymisessä.		

1. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimu kset lasten hoitotyössä?	Erittäin tärkeinä vanhemmat pitivät tarvetta tuntea, että hoitohenkilökunt a huolehtii vilpittömästi lapsesta, tarvetta saada tietoa lapsen voinnin muutoksista, saada tietää, mitä hoitoja lapsi oli saamassa, tietää, että voi esittää kysymyksiä milloin tahansa, kuulla milloin ja miksi hoitosuunnitelm aan tehdään muutoksia, tuntea, että oli toivoa, tietää sairauden mahdolliset seuraukset, saada tietoa, miten hoitaa lasta kotona, sekä tarvetta saada tietoa ja perusteluja	Vanhemmat pitivät tärkeinä tarvetta tuntea, että hoitohenkilökunt a huolehtii lapsesta, tarvetta saada tietoa lapsen voinnin muutoksista, saada tietää, mitä hoitoja lapsi oli saamassa, tietää, että voi esittää kysymyksiä milloin tahansa, kuulla milloin ja miksi hoitosuunnitelm aan tehdään muutoksia, tuntea, että oli toivoa, tietää sairauden mahdolliset seuraukset, saada tietoa, miten hoitaa lasta kotona, sekä tarvetta saada tietoa ja perusteluja	Vanhempien huomioiminen lasten hoitotyössä	
--	--	---	---	--

	ymmärrettävillä termeillä.	ymmärrettävillä termeillä.		
2. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?	Sairaanhoitajat kokivat lasten arvioinnin keskimäärin helppona. Työkokemuksella oli kohtalainen yhteys kokemukseen arvioinnin vaativuudesta.	Sairaanhoitajat kokivat lasten arvioinnin keskimäärin helppona. Työkokemuksella oli kohtalainen yhteys kokemukseen arvioinnin vaativuudesta.	Lasten hoidon tarpeen arviointi	

2. Mitkä ovat sairaanhoitajan osaamisvaatimukset lasten hoitotyössä?	Sairaanhoitajat käyttivät lasta havainnoimalla saatua tietoa (98%) ja lapsen saattajalta saatua tietoa (96 %) lähes kaikissa arvioinneissa. Sairaanhoitajat käyttivät kouluikäisten lasten kanssa kommunikointia tiedonlähteenä useammin kuin tätä nuorempien lasten arvioinnissa	Sairaanhoitajat käyttivät lasta havainnoimalla saatua tietoa ja lapsen saattajalta saatua tietoa lähes kaikissa hoidon tarpeen arvioinneissa. Kouluikäisten kanssa kommunikointi oli useammin tiedonlähde kuin nuoremmilla lapsilla.		
5. Mitkä ovat vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitotyössä?	Opintojaksoa ennen opiskelijat ajattelivat useammin, että mielenterveysongelmat olisivat henkilön oma vika, kuin opintojakson jälkeen.	Opintojaksoa ennen opiskelijat ajattelivat useammin, että mielenterveysongelmat olisivat henkilön oma vika.	Asenteet ennen mielenterveyshoitotyön opintojaksoa	Mielenterveys hoitotyön opintojakson merkitys vastavalmistulle

5. Mitkä ovat vastavalmistune en sairaanhoitajan valmiudet mielenterveysho itotyössä?	Opiskelijat pitivät mielenterveyson gelmaisia useammin arvaamattomina ennen opintojaksoa, kuin sen jälkeen. Ennen jaksoa opiskelijat ajattelivat useammin, että mielenterveyson gelmainen vahingoittaisi heitä, olisi väkivaltainen ja tekisi todennäköisem min rikoksia ja rötöksiä kuin opintojakson jälkeen.	Opiskelijat pitivät mielenterveyson gelmaisia useammin arvaamattomina ennen opintojaksoa, kuin sen jälkeen. Ennen opintojaksoa opiskelijat ajattelivat useammin, että mielenterveyspo tilaat olisivat väkivaltaisia tai tekisivät rikoksia.		
--	---	---	--	--

5. Mitkä ovat vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitytyössä?	Lisäksi he ajattelivat, että opintojakson teoreettinen osuus valmisti heitä mielenterveyshoitytyön harjoittelujaksoon ja sairaanhoitajan työhön mielenterveystyössä.	Mielenterveyshoitytyön teoreettinen opintojakso valmisti opiskelijoita harjoittelujaksoon ja sairaanhoitajan työhön.		
5. Mitkä ovat vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitytyössä?	Opiskelijoiden into työskennellä mielenterveysongelmissa kärsivien kanssa kasvoi opintojaksolla.	Opiskelijoiden into työskennellä mielenterveysongelmissa kärsivien kanssa kasvoi.		

5. Mitkä ovat vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitytyössä?	Ennen jaksoa opiskelijat olivat epävarmempia, miten käyttäytyä mielenterveyshoitygelmaista henkilöä kohtaan ja kykyynsä hoitaa mielenterveyskuhtoutujaa kuin jakson jälkeen.	Ennen jaksoa opiskelijat olivat epävarmempia, miten käyttäytyä mielenterveyshoitygelmaista henkilöä kohtaan ja kykyynsä hoitaa mielenterveyskuhtoutujaa kuin jakson jälkeen.		
6. Mitkä ovat vastavalmistuneen sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitytyössä?	Before entering the mental health care setting, students felt insecure about their abilities to function in a professional role on a psychiatric ward. They also had many false beliefs about and prejudices towards mental health patients and psychiatric illnesses.	Ennen mielenterveyshoitytyöhön siirtymistään opiskelijat kokivat epävarmuutta kyvystään toimia ammatillisessa roolissa psykiatrisella osastolla. Heillä oli myös monia väärä uskomuksia ja ennakkoluuloja mielenterveyspotilaista ja psykiatrisista sairauksista.		

6. Mitkä ovat vastavalmistune en sairaanhoitajan valmiudet mielenterveysho itotyössä?	Encountering a totally new psychiatric world and facing tough and complicated care situations forced them to reflect continuously on their attitudes and values.	Täysin uudenlaisen psykiatrisen maailman kohtaaminen ja vaikeiden sekä monimutkaisten hoitotilanteiden kohtaaminen pakotti opiskelijat pohtimaan jatkuvasti asenteitaan ja arvojaan.		
--	--	--	--	--

8. Mitkä ovat vastavalmistune en sairaanhoitajan valmiudet mielenterveysho itotyössä?	Students who reported having mental health experience in a nursing role and those with experience in a non-nursing role expressed significantly greater preparedness than students with no experience, with p-values of 0.0012 and 0.0204, respectively.	Opiskelijat, jotka ilmoittivat omaavansa mielenterveysho itotyön kokemusta sairaanhoitajan tehtävistä, ilmaisivat huomattavasti parempaa valmiutta mielenterveysho itotyön harjoittelussa, kuin ne opiskelijat, joilla ei ollut kokemusta.	Aikaisempi kokemus mielenterveysh oitotyöstä	Aikaisemman työkokemukse n yhteys valmiuksiin
--	--	--	---	--

10. Mitkä ovat vastavalmistuneiden sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitotyössä?	Respondents with health care experience prior to their nursing education and those working in community health care reported higher mean values, that is, higher competence within the respective areas than those without previous health care experience or those working in specialist health care.	Ennen sairaanhoitajan koulutusta terveydenhuollossa työskentelevät raportoivat korkeampaa osaamista kuin ilman aikaisempaa työskentelykokemusta.		
4. Mitkä ovat vastavalmistuneiden sairaanhoitajan valmiudet mielenterveyshoitotyössä?	In summary, students self-assessed their nurse competence higher than their mentors, both at group-level and at single student-mentor level.	Loppuvaiheen opiskelijat itse arvioivat sairaanhoitajan osaamisensa korkeammalle kuin ohjaajansa.	Sairaanhoitajan opiskelijan osaaminen	Valmistuva opiskelija

3. Mitkä ovat vastavalmistune en sairaanhoitajan valmiudet mielenterveysho itotyössä?	Students expressed that a student- supervisor relationship had the potential to either increase or decrease graduating student's confidence and their motivation to face new situations and challenges	Opiskelijoiden mukaan opiskelija- ohjaussuhde viimeisessä harjoittelussa joko lisää tai vähentää valmistuvan opiskelijan itseluottamusta ja motivaatiota.		
--	--	--	--	--

3. Mitkä ovat vastavalmistune en sairaanhoitajan valmiudet mielenterveysho itotyössä?	The supervisor's actions that were seen to facilitate the transition were allowing the student to take responsibility but providing guidance when needed. Supervisors were also expected to give the students open and confidential feedback, which would help them to develop their confidence and professional identity	Harjoittelun ohjaajan toiminta helpottaa siirtymistä työelämään. Ohjaajien tulisi antaa avointa ja luottamuksellist a palautetta, joka auttaa opiskelijoita kehittämään itseluottamusta ja ammatti- identiteettiä.		
--	---	---	--	--